

Biuletyn Informacyjny 2(75)/2021

Biuletyn 2

- *Życzenia na wakacje*
- *144 i 145 Rada Naukowa Centrum*
- *Postępowania habilitacyjne CBMiM PAN*
- *Obrona pracy doktorskiej p. Justyny Krajenty w trybie hybrydowym*
- *Wykład on-line dr Magdaleny Michalak (UŁ) i dr. Ignacego Janickiego (CBMiM)*
- *Wykład on-line prof. Macieja Szaleńca (IKiFP PAN)*
- *Wspomnienie:*

Pani dr hab. Bożeny Krawieckiej, Pana Wiesława Szulanda, Pana Jacka Rędzikowskiego

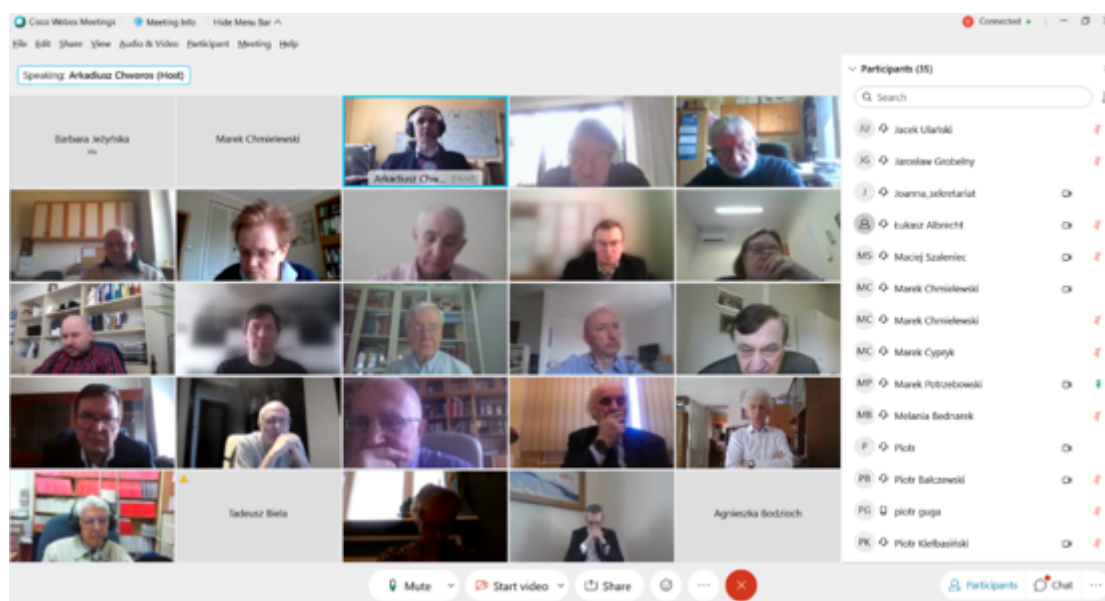
*Życzymy Państwu słonecznych i bezpiecznych wakacji 2021,
pełnych niezapomnianych wrażeń, a także mnóstwa przygód
oraz dobrego humoru.*

~Redakcja Biuletynu

144 i 145 posiedzenie Rady Naukowej Centrum on-line

W dniu 19.04.2021 roku w trybie nadzwyczajnym odbyło się 144 posiedzenie Rady Naukowej CBMiM w związku ze zmianą recenzenta w postępowaniu habilitacyjnym dr Tomasza Makowskiego. Powołana do pełnienia tej funkcji prof. Maria Dąbrowska-Szata z Politechniki Wrocławskiej nie mogła jej pełnić z powodów zdrowotnych. Wobec powyższego, Rada Doskonałości Naukowej podjęła uchwałę o odwołaniu prof. Dąbrowskiej-Szaty z wyznaczonej funkcji, a na jej miejsce zaproponowała kandydaturę prof. Andrzeja Trochimczuka również z Politechniki Wrocławskiej. Zmiana recenzenta została jednogłośnie przyjęta przez członków Rady Centrum.

Na tym samym posiedzeniu prof. A. Chworoś przedstawił sprawozdanie Komisji ds. rozstrzygnięcia Konkursu na stanowisko profesora Instytutu w Dziale Chemii Strukturalnej i Metod Obliczeniowych w CBMiM. Komisja, powołana Uchwałą Rady Naukowej zarekomendowała na ww. stanowisko kandydaturę dr hab. Marty Dudek. Rozstrzygnięcie konkursu na stanowisko profesora Instytutu w Dziale Chemii Strukturalnej i Metod Obliczeniowych w CBMiM zostało przyjęte większością głosów w głosowaniu tajnym.

Prof. Marek Potrzebowski przedstawił członkom Rady propozycję przyjęcia uchwały, dotyczącej stanowiska wobec koncepcji powołania Narodowego Programu Kopernikańskiego. Rada Centrum wyraziła głębokie zaniepokojenie propozycją powołania Narodowego Programu Kopernikańskiego bez konsultacji i dyskusji środowiska naukowego oraz poparła wniosek Dyrektora Potrzebowskiego o przygotowanie stanowiska Rady Naukowej Centrum.

Kolejne, 145 posiedzenie Rady Naukowej Centrum odbyło się 21.06.2021 r, podobnie jak na poprzednich w trybie zdalnym. Członkowie Rady logowali się na posiedzenie przy pomocy programu do wideokonferencji. W posiedzeniu Rady uczestniczyło 33 członków i 5-ciu zaproszonych gości.

Na początku spotkania, w punkcie **informacje dyrektora Centrum**: prof. M. Potrzebowski poinformował zebranych o 23 Międzynarodowej Konferencji Chemii Fosforu (*The 23rd International Conference on Phosphorus Chemistry - ICPC-23*), która odbędzie się on-line w dniach 5-9.07.2021 r. Na konferencję, która jest organizowana z inicjatywy Uniwersytetu im. Jana Długosza w Częstochowie, a której współorganizatorem jest CBMiM PAN, zgłosiło się ponad 200 uczestników z 23 krajów. Centrum będzie również współorganizatorem 63. Zjazdu Polskiego Towarzystwa Chemicznego. To wydarzenie, zaplanowane w dniach 13-16.09.2021 będzie miało formę hybrydową. Wykłady plenarne będą odbywać się stacjonarnie, a dyskusje w sekcjach w trybie on-line. Następna wiadomość dotyczyła aktywności publikacyjnej Centrum. W ostatnim półroczu pracownicy Centrum opublikowali 6 artykułów po 200 punktów w takich czasopismach jak: ACS Nano, J. Phys. Chem. Lett., Ind. Crops Prod., Chemistry of Materials, Proceedings of the National Academy of Sciences, Nature Comm. Na zakończenie Dyrektor Potrzebowski pogratulował prof. Bałczewskiemu otrzymania Krzyża Kawalerskiego Orderu Odrodzenia Polski.

W dalszej części posiedzenia Rady **sekretarze Komisji habilitacyjnych: prof. T. Biela, prof. Z. Bartczak i prof. P. Guga przedstawili sprawozdania z postępowań habilitacyjnych odpowiednio: dr M. Goseckiej, dr. T. Makowskiego i dr. M. Brzezińskiego**. Prace ww. Komisji przebiegały z zachowaniem regulaminowych procedur jak i dotrzymywania ustawowych terminów. Rada Naukowa po zapoznaniu się z opiniami Komisji opartych na przedstawionych recenzjach i opiniach członków zaakceptowała wnioski i **nadała stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauk chemicznych: dr Monice Goseckiej, dr. Tomaszowi Makowskiemu i dr. Markowi Brzezińskiemu**. *Serdecznie gratulujemy młodym habilitantom stopnia i życzymy dalszych sukcesów naukowych.*

Sprawę poparcia kandydata przez Radę Naukową CBMiM na członka korespondenta PAN do Wydziału II Nauk Biologicznych i Rolniczych przedstawił Dyrektor M. Potrzebowski. Zaproponowana kandydatka - **prof. Barbara Nawrot** otrzymała jednomyślne poparcie Rady. **Dyrektor prof. M. Potrzebowski przedstawił również do zaopiniowania przez Radę wniosek o Nagrodę Ministra do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla prof. Piotra Bałczewskiego** za znaczące osiągnięcia w zakresie działalności naukowej. Rada Naukowa pozytywnie oceniła dorobek naukowy i bez sprzeciwu przyjęła wniosek do nagrody.

Kolejnym punktem Rady była sprawa wyboru **kandydata do nagrody naukowej Wydziału III Nauk Ścisłych i Nauk o Ziemi PAN dla młodych pracowników nauki w zakresie chemii**. Do nagrody zgłoszono kandydaturę **dr hab. Marty Dudek, prof. CBMiM** za cykl 12 publikacji, które ukazały się w latach 2017 – 2021, dotyczących zastosowania metod komputerowego przewidywania struktur krystalicznych i NMR w ciele stałym. **Na członka Akademii Młodych Uczonych PAN wytypowano kandydaturę dr hab. Marka Brzezińskiego**.

Za wyniki konkursów trzymamy kciuki.

Sprawy przewodów doktorskich przedstawił jak zwykle Kierownik Studium Doktoranckiego, prof. Piotr Guga. Zaprezentował wniosek dotyczący **nadania stopnia doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne dla mgr Justyny Krajenty**. Członkowie Rady Naukowej jednomyślnie zaakceptowali zasadność wniosku

Życzymy powodzenia w dalszej pracy naukowej.

Kolejnym punktem Rady w tej części posiedzenia było **powołanie recenzentów pracy doktorskiej mgr. Ramina Hosseinnhezad**. Do pełnienia tych funkcji wyznaczono: prof. Marka Kowalczuka z Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN w Zabrze oraz dr hab. Sandrę Paszkiewicz, prof. ZUT. z Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie.

Po raz pierwszy na Radę **wpłynął wniosek o powołanie promotora pracy doktorskiej w postępowaniu o nadanie stopnia doktora wg nowych przepisów Ustawy 2.0**. Był to wniosek mgr Agaty Herc. Na promotora jej pracy doktorskiej p.t.: „Hybrydowe kompozyty polilaktydu i pochodnych krzemoorganicznych” członkowie RN jednomyślnie wyznaczyli dr hab. Annę Kowalewską, prof. CBMiM. Ponadto Rada stwierdziła, że praca doktorska mgr Agaty Herc całkowicie odpowiada wymaganiom, o których mowa w art.186 ust. 1 pkt 3 Ustawy, w przypadku publikacji wieloautorskich.

Na zakończenie dyrektor prof. M. Potrzebowski podziękował wszystkim zebranych za aktywne uczestniczenie w posiedzeniu Rady Naukowej CBMiM i życzył udanego wypoczynku podczas letniego sezonu urlopowego.

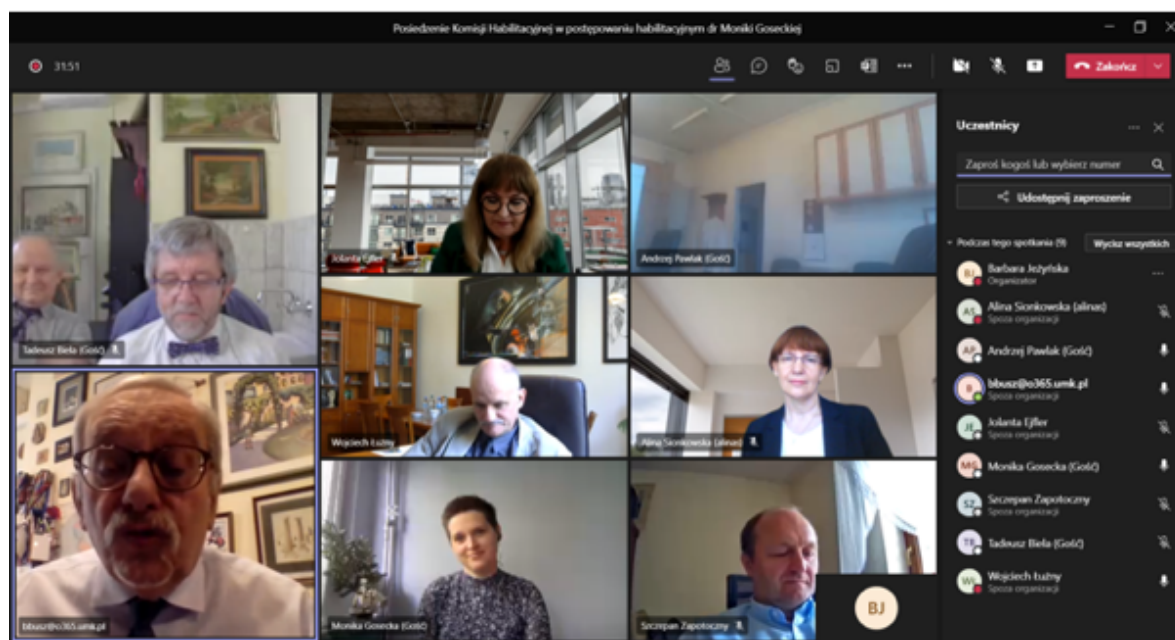
Barbara Jeżyńska

Postępowania habilitacyjne w CBMiM PAN

Od 02.06.2021 r w Centrum odbywały się posiedzenia Komisji Habilitacyjnych w trybie zdalnym w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego **dr Monice Goseckiej, dr. Tomaszowi Makowskiemu oraz dr. Markowi Brzezińskiemu.**

W dniu 2 czerwca 2021 r. na posiedzeniu Komisji habilitacyjnej dr M. Goseckiej, w składzie:

1. Przewodniczący Komisji: prof. dr hab. Bogdan Bruszewski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu),
2. Recenzenci Komisji:
 - prof. dr hab. Alina Sionkowska (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu),
 - prof. dr hab. Wojciech Łużny (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie),
 - prof. dr hab. Jolanta Ejfler (Uniwersytet Wrocławski),
 - prof. dr hab. Szczepan Zapotoczny (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie),
3. Sekretarz Komisji: dr hab. Tadeusz Biela, prof. CBMiM,
4. Członek Komisji: dr hab. Andrzej Pawlak, prof. CBMiM,

W sprawie osiągnięć naukowych dr Moniki Goseckiej pt.: **„Wiązania odwracalne w projektowaniu materiałów polimerowych o właściwościach termoi chemowrażliwych”**. W swojej pracy habilitacyjnej Pani Monika przedstawiła m.in. ścisłą zależność pomiędzy selektywnością stosowanych receptorów, strukturą materiału i jego funkcjonalnością w aplikacjach biomedycznych oraz dokonała systematyzacji w zakresie strategii syntetycznych zapewniających poprawę czasu odpowiedzi materiału polimerowego. Dodatkowo liczny dorobek naukowy Habilitantki oraz osiągnięcia pozwoliły na wydanie Uchwały przez Komisję o skierowaniu wniosku do Rady Naukowej CBMiM, w którym rekomendują nadanie dr Monice Goseckiej stopnia doktora habilitowanego.

Osiągnięcie habilitacyjne dr. Tomasza Makowskiego pt.: **„Elektroprzewodzące, superhydrofobowe i antybakteryjne materiały włókniste, w tym biodegradowalne, uzyskiwane poprzez modyfikację powierzchni”** zostało zaopiniowane dnia 9 czerwca 2021 r. przez Komisję w składzie:

1. Przewodniczący Komisji: prof. dr hab. Marcin Hoffmann (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),

2. Recenzenci Komisji:

- prof. dr hab. Barbara Gawdzik (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie),

- prof. dr hab. Sławomir Boncel (Politechnika Śląska),

- prof. dr hab. Jakub Rysz (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie),

- prof. dr hab. Andrzej Trochimczuk (Politechnika Wrocławska),

3. Sekretarz Komisji: prof. dr hab. Zbigniew Bartczak,

4. Członek Komisji: prof. dr hab. Barbara Nawrot.

Osiągnięcia naukowe Habilitanta zgłoszone do postępowania habilitacyjnego stanowiło 8 prac opublikowanych w wiodących czasopismach z listy filadelfijskiej, w których był pierwszym autorem, wskazanym do korespondencji. Prace te miały na celu otrzymanie i scharakteryzowanie nowych materiałów włóknistych, zaliczanych do grupy tzw. „materiałów inteligentnych” (ang. *smart materials*), które posiadałyby cechy pozwalające na użycie ich w specjalnych zastosowaniach – elektrochemicznych, biomedycznych itp., poprzez modyfikację powierzchniową. W materiałach takich, modyfikowana jest jedynie warstwa powierzchniowa włókien, podczas gdy ich objętość tworzy rdzeń, odpowiadający za takie cechy jak np. wytrzymałość i odporność mechaniczna, chemiczna i biochemiczna. Habilitant legitymował się także bardzo dobrymi osiągnięciami w zakresie całkowitego dorobku naukowego, kształcenia, aktywności w zdobywaniu środków finansowych na badania naukowe, współpracy międzynarodowej i popularyzacji wiedzy a także bogatą działalnością naukową. Wszystkie te składowe wpłynęły na pozytywną opinię Komisji w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego Panu dr. Tomaszowi Makowskiemu. Dodatkowo praca Habilitanta pozwoliła na uzyskanie zmodyfikowanych materiałów tekstylnych, które mogą być wykorzystane na skalę przemysłową. Co pozwala sądzić, że znajdą one zastosowanie w różnych gałęziach przemysłu jak np. odzieżowym, artykułach medycznych czy przemyśle samochodowym.

Dzień później, tj. 10.06.2021 r. odbyło się posiedzenie Komisji Habilitacyjnej dr. inż. Marka Brzezińskiego. Osiągnięcie pt.: **„Mikro- i nano-cząstki polilaktydowe, jako potencjalne nośniki leków w terapiach przeciwnowotworowych”**, opiniowała Komisja w składzie:

1. Przewodniczący Komisji: prof. dr hab. Kazimiera Wilk (Politechnika Wrocławska)

2. Recenzenci Komisji:

-prof. dr hab. Barbara Gawdzik (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie)

-prof. dr hab. Agnieszka Kyzioł (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)

-prof. dr hab. Krzysztof Szczubiałka (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie)

-prof. dr hab. Jarosław Grobelny (Uniwersytet Łódzki)

3. Sekretarz Komisji: dr hab. Piotr Guga, prof. CBMiM

4. Członek Komisji: dr hab. Marta Dudek

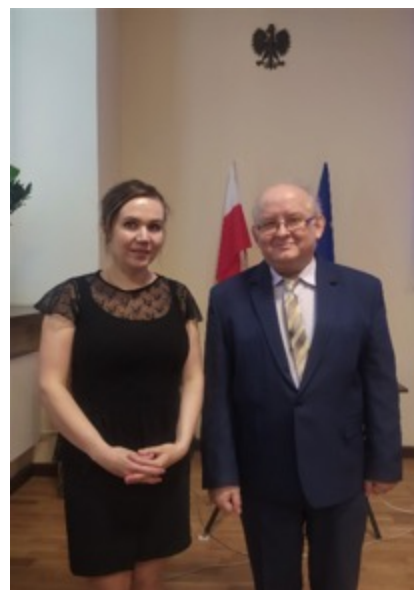
Praca habilitacyjna dr Brzezińskiego stanowiła znaczny wkład w rozwój dyscypliny nauki chemiczne wyróżniając się wykorzystaniem przez Habilitanta techniki mikroprzepływów do otrzymania mikrocząstek z supramolekularnych polilaktydów oraz metody nanowytrącania w celu uzyskania nanocząstek czułych na zmiany temperatury i pH. Uzyskane mikro- i nanocząstki zastosowano jako nośniki leków przeciwnowotworowych. Z tego też powodu Komisja wyraziła pozytywną opinię w sprawie nadania dr. Markowi Brzezińskiemu stopnia doktora habilitowanego w tej dziedzinie. Habilitant także odznaczył się bogatym dorobkiem naukowym. Swoje osiągnięcie zamieścił w ośmiu monotematycznych pracach opublikowanych w czasopismach z listy filadelfijskiej. Łącznie opublikował 28 artykułów w czasopismach z listy JCR. Pan Brzeziński był współautorem patentu zatytułowanego „Termoodporne stereokompleksy polilaktydu i ich zastosowanie” oraz kierownikiem projektu fundacji Alexandra Humboldta, grantu NCN SONATA 12, oraz trzech grantów CBMiM PAN dla młodych naukowców.

Serdecznie gratulujemy habilitantom tak bogatego dorobku naukowego, prac stanowiących znaczny wkład w rozwój nauki oraz życzymy determinacji w osiąganiu kolejnych celów naukowych.

Redakcja Biuletynu

Obrona pracy doktorskiej p. Justyny Krajenta w trybie hybrydowym

Po raz drugi w tym roku w Centrum miała miejsce publiczna obrona w trybie hybrydowym. Dnia 17 czerwca mgr Justyna Krajenta zaprezentowała tezy swojej pracy doktorskiej pt.: „**Wpływ ograniczenia splątania makrocząsteczek na formowanie i właściwości wybranych polimerów krystalizujących**”, której promotorem był prof. Andrzej Pawlak. Spotkanie zostało poprowadzone przez przewodniczącego Komisji Doktorskiej – z-cę dyr. ds. naukowych, prof. Arkadiusza Chworosia. Praca doktorska dotyczyła analizy wpływu ograniczeń splątania makrocząsteczek na właściwości fizykochemiczne, w tym właściwości reologiczne, mechaniczne i cieplne polimerów krystalizujących zbudowanych z polilaktydu (PLA) oraz politlenku etylenu (PEO), różniących się od siebie masą cząsteczkową. Pani Justyna w swojej pracy wykazała między innymi, że proces krystalizacji jest szybszy w bardziej rozplątanych polimerach. W swoich badaniach Doktorantka pokazała również przesunięcie się granic reżimów krystalizacji w polimerach ze zredukowaną gęstością splątania. Obronę pracy oceniała Komisja Doktorska będąca na sali konferencyjnej i on-line. Na platformie MS-Teams zalogowały się 42 osoby. Sama prezentacja, jak i praca doktorska, Pani Justyny spotkała się z pozytywną opinią ze strony Komisji.

Od lewej: mgr Justyna Krajenta, dr hab. Andrzej Pawlak, prof. CBMiM

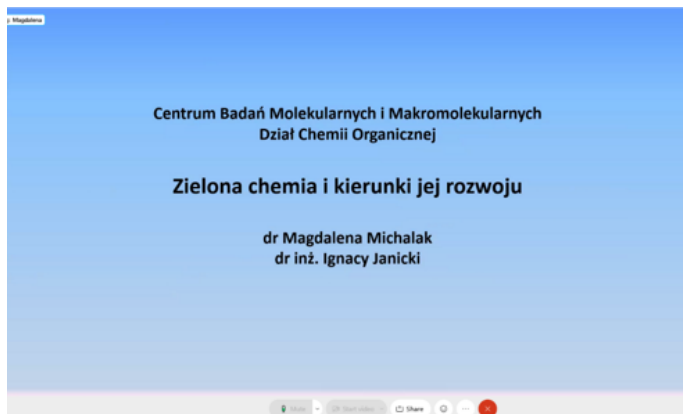
Serdecznie gratulujemy dr. Justynie Krajencie odwagi i determinacji w osiągnięciu swoich celów naukowych.

Emilia Pacholczyk

Wykład on-line dr Magdaleny Michalak (UŁ) i dr. Ignacego Janickiego (CBMiM)

Kolejnym wykładem wchodzącym w inicjatywę comiesięcznych spotkań ogólnoinstitutowych w formie wideokonferencji, na których poruszane są tematy popularnonaukowe, było seminarium pt.: **„Zielona chemia i kierunki jej rozwoju – aspekty prawne ochrony środowiska i zielone technologie”** prowadzone przez dr Magdaleny Michalak z Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego

Uniwersytetu Łódzkiego oraz dr. Ignacego Janickiego z Centrum Badań Molekularnych i Makromolekularnych Polskiej Akademii Nauk. Wykład odbył się w piątek 9 kwietnia 2021 r. za pośrednictwem programu Webex. Pierwsza część wykładu prowadzona przez dr Magdaleny Michalak dotyczyła podstawowych zagadnień prawnych, politycznych oraz regulacji UE związanych z ochroną środowiska, a także zrównoważonym rozwojem. Pani Magdalena opowiadała, dlaczego warto wdrażać tzw. „zielone technologie” oraz jaki pozytywny wpływ będą miały one, nie tylko z punktu widzenia środowiskowego i naukowego, ale także ze względów ekonomicznych i prawnych. Kolejna część spotkania przeznaczona była na omawianie zagadnień związanych z „dwunastoma zasadami zielonej chemii”. Dr Ignacy Janicki przybliżył koncepcję zielonej chemii, kierunki jej rozwoju oraz wykorzystanie jej zasad w środowisku naukowym.

Redakcja Biuletynu

Wykład on-line prof. Macieja Szaleńca (IKiFP PAN)

W dniu 11 czerwca 2021 r. odbyło się seminarium poprowadzone przez prof. Macieja Szaleńca, z-cę Dyrektora ds. Naukowych Instytutu Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera Polskiej Akademii Nauk. Profesor Szaleńca za pośrednictwem programu Webex wygłosił wykład **„Od modelowania reakcji enzymatycznych po badania przemysłowe – biotechnologia w IKiFP PAN na tle innych badań Instytutu”**, który częściowo opisywał tematy, które są realizowane w zaprzyjaźnionym Instytucie, a częściowo dotyczył zagadnień związanych z tematyką realizowaną w jego grupie, czyli projektowaniem reakcji enzymatycznych uwzględniając skalę procesu.

Redakcja Biuletynu

Wspomnienie o Pani dr hab. inż. Bożenie Krawieckiej

Całokształt życia dr hab. inż. Bożeny Krawieckiej, tak zawodowego jak prywatnego posiada ewangeliczną jakość.

„Pewne okoliczności, zaistniałe w moim życiu, skłoniły mnie do zastanowienia się nad minionym czasem, do pewnych spostrzeżeń i ocen. Uświadomiłam sobie, że w okresie mojej aktywności zawodowej (1957-2005) byłam osobą szczęśliwą. Znaczna część tych czasów to były lata opresji otaczającej nas i przygniatającej rzeczywistości. A jednak chyba byłam szczęśliwa. Źródłem tego poczucia mogły być okoliczności, że byłam zdrowa, pracowałam w zawodzie, którego uprawianie przynosiło mi radość i satysfakcję, ponadto byłam otoczona przez życzliwych mi i przyjaznych ludzi, którzy z czasem okazali się najlepszymi przyjaciółmi.”

W tym fragmencie „in memoriam Prof. J. Michalskiego” ukazała swoją prawdziwą sylwetkę. Przez pół wieku wspólnej pracy i dalej, aż do ostatniego dnia byłyśmy przyjaciółkami, a koledzy lubili Ją i szanowali. Była pracownikiem nauki o wysokim poziomie, wysokiej kulturze, o absolutnej bezinteresowności. Zostawiła po sobie liczący się dorobek naukowy. Niestety los obszedł się z Nią nieubłagane: siedem lat zmagania się z chorobą Męza.

Dzień w dzień z właściwą sobie (jak i w pracy naukowej!) dokładnością i rzetelnością, mimo zmęczenia, z pełnym poświęceniem dbała o całokształt Jego potrzeb. Niestety rok po odejściu męża po bardzo ciężkiej dolegliwości nas opuściła.

Nasuwa się jedno tylko określenie naszej Bożeny: „*Sancta subito*”

Przyjaciele ci, którzy jeszcze jesteście

Bez Jacka. Bez Wieśka.

„O roku ów! kto ciebie widział w naszym kraju!”- gdy przywołamy słowa wieszczki sprzed dwustu lat, pytanie jak je odnajdziemy w dwudziestym pierwszym wieku, w naszej rzeczywistości, w naszych doświadczeniach, wydaje się w pełni zasadne. Jak wygląda ten nasz „ów rok”? Dla większości, jak żaden przedtem. Rok, w którym kontrolę nad naszym życiem, naszymi wolnościami przejął niewidoczny wirus. Zaskakująco łatwo i zaskakująco szybko. Coś co wydawało się egzotyczne, dalekie, obce pojawiło się nieoczekiwanie i zaatakowało z wielką mocą. Koncepcja „globalnej wioski” zarysowanej przez McLughan’a w latach sześćdziesiątych ubiegłego wieku zmaterializowała się w dramatycznej rzeczywistości. Wirus Covid-19 uświadomił nam, że nie ma „nie naszych problemów”, obojętnych, tłących się w zaniedbanych rubieżach, odległych terytoriach. Świat po raz kolejny uświadomił nam wszystkim, że jest systemem naczyń połączonych, zależnych, działającym w układzie symbiotycznym. Wirus nie wybierał, nie segregował - atakował z równą mocą starszych i młodszych, zdrowych i schorowanych, obezwładniał a w wielu przypadkach doprowadzał do śmierci.

Jedną ze śmiertelnych ofiar wirusa był nasz pracownik, kolega Jacek Rędzikowski. Sprawy od zakażenia do śmierci potoczyły się niezwykle szybko, w ciągu kilku dni. Tak szybko, że nikt z nas nie zdążył zareagować, wesprzeć, pocieszyć. Tych kilka słów wspomnień niech będzie wyrazem tego czego nie zdążyliśmy zrobić wcześniej.

Gdybym chciał opisać moje relacje z Jackiem Rędzikowskim to stwierdziłbym krótko - połączyła nas praca. On jako kierowca zabezpieczał moje podróże służbowe, bywało że spędzaliśmy ze sobą wiele godzin w ciągu jednego dnia. To nie było przygodowe „kino drogi”. Ja na tylnym siedzeniu zwykle coś próbowałem napisać lub przeczytać, on skoncentrowany na prowadzeniu samochodu. Niewiele rozmów, raczej milczenie, trochę muzyki z radia, które w Chryslerze jest wyjątkowo słabe i szybko gubi zasięg. Czasem, gdy przerywaliśmy milczenie pojawiały się wątki osobiste, relacje ze spraw bieżących, problemy minionych lat. Gdy słuchałem Jacka, i próbowałem w jego opowieściach znaleźć jakieś archetypy literaturowe, najczęściej przychodziły mi na myśl cytaty z twórczości Denisa Diderot „Kroczymy w ciemnościach pod tym, co jest zapisane w górze ...” czy „Gdybyśmy znali łańcuch przyczyn i skutków, które tworzą życie człowieka od chwili narodzin aż do ostatniego tchnienia, zyskalibyśmy przekonanie, iż czynił jedynie to, co musiał.” Ale w przypadku Jacka to „musiał” miało bardzo poszerzoną definicję z dopiskiem – „i chciał”. Jacek był bardzo pomocny w wielu sytuacjach, daleko wykraczających poza zakres jego obowiązków służbowych. Doświadczyło to wielu pracowników Centrum.

Sytuacja pandemiczna ograniczyła mobilność, przez ostatni rok nie podróżowaliśmy wspólnie. Obowiązki służbowe znacznie się ograniczyły. Jednym z nich było dostarczenie wieńców na pogrzeby naszych pracowników, ostatnio Wiesława Szulanda, dr Bożeny Krawieckiej. Na pogrzeb Jacka wieniec wiozł już ktoś inny.

Wiesław Szuland, podobnie jak Jacek był „bohaterem drugiego planu”, pracownikiem działu technicznego. Dla wielu osób z naszego Instytutu był po prostu Wiesiem lub Wieśkiem. Nie zmarł na Covid, nie wytrzymało jego serce. Moja znajomość z Wieśkiem była zdecydowanie dłuższa niż z Jackiem i zaczęła się jak w dobrym thrillerze od wybuchu. W roku 2005 Wiesiek był pracownikiem firmy zewnętrznej, która wymieniała kaloryfery w pracowni spektroskopii NMR. Wszyscy mieliśmy świadomość niebezpieczeństwa tych działań. W nadprzewodzących magnesach starego typu zewnętrzne pole magnetyczne było tak silne, że każdy metalowy przedmiot znajdujący się w pobliżu był natychmiast przyciągany i lądował na magnesie. Jak dramatyczne są konsekwencje takiego zbliżenia przekonał się Wiesiek i pomagający mu kolega. Zdjęty ze ściany żeliwny kaloryfer przy chwili nieuwagi wylądował na magnesie, nastąpił tzw. „quencher”, gwałtowna erupcja ciekłego helu, niekontrolowany wybuch. Magnes został uszkodzony. To spowodowało wielomiesięczne perturbacje dla naszego Instytutu. Gdy krótko po tym zobaczyłem Wieśka wśród pracowników Instytutu pomyślałem, że nikt mocniejszego i bardziej spektakularnego wejścia nie miał. Mój zdystansowany stosunek do Wieśka szybko się zmienił. Na przestrzeni tych 15 lat, gdy w Instytucie pełniłem różne funkcje administracyjne przyglądałem się jego pracy, jego relacji z ludźmi. Został fachowcem od wszystkiego, „złotą rączką” Instytutu, osobą spinającą i zabezpieczającą wiele istotnych problemów technicznych. Dwa lata temu osiągnął wiek emerytalny i przeszedł na emeryturę. W ubiegłym roku w wakacje

Jacek Rędzikowski (1966-2021)

Wiesław Szuland (1953-2021)

przyszedł do mnie z prośbą abym pozwolił mu pracować dalej. Argumentował, że nie chce w domu czekać na śmierć. Zmarł w miejscu pracy. Odszedł na własnych warunkach. Gdy myślę o całej tej historii przychodzą mi na myśl słowa usłyszane od osoby w bardzo podeszłym wieku „nie boję się śmierci, boję się umierania”. Tak Wieśku, ten strach już Cię nie dręczy.

Kończąc to wspomnienie o osobach, które być może dla niektórych były anonimowe, niedostrzeżone, chciałem opisać moje z nimi relacje, bardzo personalne, może niereprezentatywne. Każdy będzie niósł te wspomnienia na swój własny sposób. Ważne, żeby niósł.

Marek Potrzebowski
Dyrektor